

LIEŤUVA

NR. 12 (1077) S. PAULO — BRASIL — 1969 M. KOVO — MARÇO 21 D. — XXI META

PLACIAJAME PASAULYJE

AŠTRĖJA GINČAS TARP KINIJOS IR SOV. RUSIJOS

Vėl įvyko praeitą savaitę naujas kruvinas susikirtimas tarp Kinijos ir Sov. Rusijos sargybų prie Ussari upės salos. Ir Kinija vis labiau stiprina propagandą savo gyventojų tarpe prieš Sov. Rusiją ir jos «aristinius vadus». Gi prieš Kinijos ambasadą Maskvoj vis stiprėja maskviečių demonstracijos. Pasiuntinybės tarnautojai negali niekur pasirodyti.

Šią savaitę įvykstančiame komunistų partijų vadų pasitarime — besiruošiant tarptautiniam komunistų kongresui Maskvoje — Budapešto mieste, Vengrijoje, atrodo, kad ten alykusieji 6 aukštieji Sov. Rusijos Kompartijos vadai bandys pastatyti Kinijos ir Sovietų santykius pirmoje nagrinėtinų klausimų vietoje. Jie norės laimėti kitų kraštų kompartijų pritarimą ir Komunistinę Kiniją izoliuoti, išskirti visai iš Komunistų Internacionalo.

TRIS ŠIMTMEČIUS B. SITESIAS GINČAS

Prasidėjo 17-me šimtme tyje, kai Rusija pradėjo stumtis į Rytus ir ieškoti išėjimo į Ramųjį Vandenyną. 1689 m. buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią Maskva gavo iš Kinijos apie 250.000 kvadratinų kilometrų teritorijos. Nuo to laiko ir eina Kinijos ginčas su Rusija.

Vėliau Rusija karais ir taikos sutartimis dar gavo iš Kinijos žemių apie 1 milijoną kvadratinų kilometrų su Armuro upės kairiuoju šonu, kur įkurtas Vladivostoko uostas.

Kinijoje, tų pačių rusų komunistų pagalba įsigalėjus komunistinei valdžiai, Pekinas pirma tylėjo. Bet prasidėjus ideologiniams nesutarimams, atsinaujino ginčai ir dėl žemių. 1964 metais vykęs sovietų—kinų pasitarimas spęsti jiems, buvo nutrauktas. Toliau ginčai vis dažnėjo. Kuo jie baigsis, ar įvyks karas — dar pamatysime.

J.A.V.—

JAV KONGRESAS IR LIETUVA

Lietuvos Nepriklausomybės 51 metinių minėjimo proga padarė įvairius pareiškimus,

pranešimus net 45 atstovai ir 7 senatoriai kongreso posėdžiuose. Per tokį pranešimą atstovas E. J. Derwinski pareiškė, kad Žem. Rūmams pareiškė patvirtinti rezoliuciją reikalaujančią, kad JAV-bių delegacija prie Jungtinių Tautų rūpintųsi įkelti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių klausimą į JT dienotvarkę. Taip pat, kad JT pareikalautų iš Sovietų atitraukti savo kariuomenę iš Pabaltijo valstybių bei pravestų laisvus rinkimus. Turint prieš akis Sov. Rusijos elgesį su Čekoslovakija, reikia sau prisipažinti, kad koegzistencija, sambūvis su tarptautiniu komunizmu yra tuščia viltis.

JUNGTINIŲ TAUTŲ ATSTOVAI IR LIETUVA

Lietuvos Diplomatinė Tarnyba ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turėjo bei palaiko santykius su 61 valstybės diplomatais, vyriausybės nariais ar vyriausybės galvomis. Taigi, tai daugiau negu pusė visų Jungtinių Tautų narių skaičiaus.

Žinoma, tai dar nėra garantija, kad visų tų tautų delegatams būtų pavesta balsuoti Lietuvai palankia prasme, jei Lietuvos byla būtų iškelta Jungtinių Tautų posėdžiuose. Bet tai jau duoda gerą pagrindą iškelti ją dabar — pareiškė ur. J. K. Valiūnas, Vliuko pirmiainkas ELTOS atstovui.

SATELITAI — MODERNIEJI ŽVALGAI

Nuo 1955 m. JAV-bių U-2 tipo lėktuvai pradėjo žvalgyti karinio tipo į engimus Sovietų teritorijoje. Padarytosios sovietinių kosmodromų, aerodromų, bandomųjų bazių ir raketinių instalacijų nuotraukos davė išsamų sovietinio karinio pasiruošimo vaizdą.

Tačiau 1960 m. sovietinis r a k e t i n i s sviedinys numušė vieną tokį lėktuvą. Tada juos 1961 m. pakeitė kominis satelitas kuris skrieja 200 mylių (300 km) aukštyje. Skrieja jis 17 mylių greičiu per sekundę ir jo nepažeidžia sovietiniai raketiniai sviediniai. Jų padarytos fotokamerų nuotraukos nėra blogesnės už nuotraukas, padarytas U-2 lėktuvu iš 15 mylių aukščio.

Tie kosminiai žvalgai — satelitai turi nepaprastai jautrius detektorinius įrengimus su infraraudonais spinduliais. Jie įgalina pamatyti žemėje dalykus ir tamsiausią naktį,

per lietu ir rūką. Nuo tokio modernaus žvalgo akies niekas negali pasislėpti.

Apie kariuomenės telkinius pakilimus aerodromuose ir raketines baterijas satelitas tučtuojau signalizuoja JAV kontrolinėms storims. Iš satelitų gautos informacijos, papildytos žiniomis iš kitų šaltinių, duoda aiškų prieš karinės parengties vaizdą.

FOTOGRAFUOTOJAI IR BESIKLAUSA

Satelitai—žvalgai yra dviejų rūšių: satelitai fotografuotojai ir satelitai, kurie elektroniškai klausosi. Besiklausą satelitas «Ferzet», operuodamas erdvėje, sugaudo radijo ir radiolokatorių signalus, stočių, esančių žemėje ir erdvėje, ir tučtuojau perduoda savo kontrolinėms stotims.

«Ferzet» signalai nustatė, kad kosmodrome vyksta paruošiamieji darbai paleisti į erdvę raketai «Sojuz» I, ir kad kosmonautas Komarovas skridamas kalbės su žemėje esančiomis stotimis «Rubin kodeksu. Visas «Sojuz» skridimas iki pat jo tragiško galo buvo amerikonių žvalgomųjų satelitų sekamas.

Tie patys satelitai—žvalgai pranešė apie statomus atominų ginklų fabrikus Kinijoje. Pranešinėja ir apie kiekvienos jos atominės bombos sprogamą. Jie pranešinėja apie antiraketinių įrengimų statybą prie Maskvos ir Leningrado ir pirmojo lėktuvnešio statybą Nikolajevske.

Branduolinės fizikos mokslininkas Ralf Leipas pareiškė, kad «orbitinės žvalgybos» technika taip tobulėja, jog greitai bus galim atpažinti Maskvos gatvėmis kursuojančių automobilių markes.

SOVIETINIAI ŽVALGAI

Nuo 1962 m. pradėjo rodytis spaudoje apie Sovietų Sąjungos į erdvę paleistuosius «Kosmos» tipo satelitus. Tokių sovietai esą paleidę 243. Vieni iš jų tiria gamtinius ir atmosferinius erdvių reiškinius, kiti atlieka karinę žvalgybę. Tokia raketa, paleista į polarinę orbitą, praskrenda visą Amerikos žemyną. Tokių esą apie 100. «Kosmos» satelitas 125 mylių aukštyje apžvalgo, apskrieja žemę kas 90 minučių. Raketa—žvalgas būna erdvėje iki 10 dienų. Žemės trauka įtraukia pagaliau raketą į oro sluogsnį. Tada atsидaro parašius, ir satelitas nusileidžia numatytoje vietoje Kazachstane.

Kodėl nei JAV, nei Sov. Rusija nekelia protestų už erdvės pažeidimą virš savo teritorijos?!

Matyt, abi šalys abipusinę oro žvalgybę laiko sau nau-

Lietuvių Šeimos ir Švietimo Metai

Šio Numerio Garbės Leidėjas

ZELINOS MALDOS APAŠTALAVIMAS

NUŠIRDŽIAUSIA PADĖKA

M L Administracija

KINAI IŠVYKSTA IŠ ŠIAURĖS VIETNAMO.

Iš Londono diplomatinų sluožsnių paeinančiom žiniom Komunistinė Kinija atsaukė iš Šiaurės Vietnamo apie 40-50.000 savo karių—techniką specialistų. Kinija norėjo tuo parodyti savo priešingumą Hanoi rodomai susitaikymo Politikai Paryžiaus derybose.

Be abejo, taip pat priešingumą Hanoi komunistų vadų palaikomiems geriems santykiams su Sovietu Rusijos kompartija. Gi su Sovietu Rusija dabar Pekinas labai bloguose santykiuose. Pekinas net uždraudęs Sov. Rusijai gabenti Vietnamo kariams ir partizanams ginklus per Kinijos teritoriją.

Brazilija

DIDELI NUOSTOLIAI NUO POTVYNIŲ

Buvo labai stiprus lietus ir liūtys Brazilijos Šiaurės Rytų kraštuose Labiausia nuo lietaus nukentėjo ALAGOAS valstija.

Ten lietus išgriovė daug kelių, paplovė namus, juos suardė, pridarė kitokių didelių nuostolių. Potvyniuose žuvo ir daug žmonių. Iki šiol nuo potvynių žuvusių 129 palaidoti União dos Palmares, 105 — São José da Lage ir 2 Murici — viso 236. Įspėjama, kad žuvusiųjų bus iki 400 ar net daugiau. Mat, yra dingusių be žinių apie 600 ir be pastogės likusių 40.000.

Daugumai nuo lietaus nukentėjusiųs trūksta maisto, rūbų, pastogės ir gėlo vandens, nori aplinkui tik vandens. Žmonės geibėja helikopteriais kariuomenė, Grestia išplisti tifo epidemija. Todėl federaliūe valdžia vien į Belo Horizonte pasiuntė 50.000 dozių skiepijimui. Pasiuntė nemažai ir maisto produktų. Taip pat buvo nemaži potvyniai ir Bahia valstijoje, ypač Salvador, São Feliz ir Cachoeira vietovėse.

SENASIS IR NAUJASIS S. PAULO PREFEKTAS. Praeitą pirmadienį S. Paulo prefektą brigad. Faria Lima vizitavo naujasis prefektas Paulo Salim Maluf. Jis buvo prez. Costa e Silva pasirinktas ir pas- (pabaiga 4 pusl.)

J. A. V.

LĖŠOS TAUTO REIKALAMS

DARBININKAS PAAUKOJO 1 000 DOLERIŲ. Tai paprastas Šv. Kryžiaus Ligoninės Čikagoje darbininkas PRANAS HELMAS. Jis buvo ilgokai sirgęs, turėjęs keletą operacijų. Tačiau pratęjęs dirbti pasiryžo sutaupyti visą tūkstantį dolerių. Ir 1969 m. sausio 1 d jis atėjo į Lietuvos Fondo būstinę ir įteikė tą tūkstantinę. Paklaustas apie aukos didumą, jis atsakė: «Žmogus minta ne vien duona».

28.000 DOLERIŲ PARAMA LIETUVIŠKIEM REIKALAM paskyrė paskutiniame savo posėdyje Lietuvos Fondo Taryba. Pirmą buvo galvojusi pasikirti tik 25 000. Bet padidėjus aukoms, indėliams, taip pat ir paramos prašymams, taryba apsisprendė pakelti pašalpa iki šios sumos. Praeitais metais buvo naujų įnašų virš 100 000 dolerių. Fondas jau turi virš pusės milijono dolerių. Jubiliejiniais metais fondo narių skaičius padidėjo 210.

2 300 DOLERIŲ JUNGTI- NIAM FINANSŲ KOMITETUI surinko Hamiltono, at., Tautos Fondo skyrius. Tą didelę aukų sumą buvo surinkta palyginti nedidelėje lietuvių kolonijoje. Ji buvo surinkta skyriui rengiant vakarus, renkant aukas iš pavienių asmenų ir priimant įnašus iš įvairių draugijų. Atsisakę kalėdinių sveikinimo atvirukų, atsiuntė iš viso 100 dolerių.

DETROITO LIETUVIŲ PAVYZDYS

Detroito Lietuvių Organizacijų Centras neseniai atšventė savo gyvavimo 25 metų sukaktį. Jis atliko ir atlieka Detroito lietuvių kolonijoje didelį darbą: ruošia bendrus vasario 16 minėjimus, rinko aukas Lietuvos laisvinimo reikalams, rengė protestus, rašė peticijas, rinko parašus, daug dirbo lietuviybės išlaikyme ir lietuvių kultūros reprezentacijoje ir gana sėkmingai II-jo Pasaulinio Karo metu platino JAV bonus gynybos reikalams. Jų išplatino tiek, kad JAV karo departamentas, tai įvertindamas, pavadinodu sanitarinius lėktuvus «American Lithuanians—Detroit». Daug Aukų surinko ir

Lietuvos laisvinimo reikalams: Amerikos Lietuvių Tarybai tokių aukų yra pasiuntusi 57 000 dolerių.

Įsisteigio metais DLOC priklausė 30 organizacijų ir sambūrių. Centras turėjo pradžioje nemaža sunkumų. Bet atsilaikė, sustiprėjo. Centras remia visos organizacijos ir tautiečiai. Dabar Centrai vadovauja senosios kartos veikėja Elzbieta Paurazienė.

Sis Detroito Lietuvių Organizacijos centras ir jo veikimas yra pavyzdys kitoms lietuvių kolonijoms ir mūsų. Ar negalėtų ir São Paulo lietuvių draugijos ir sambūriai vieningai dirbti? Dabar, pasibaigus Moko Dr. V. Kudirkos bylai, galėtų tie pastatai tapti tokiu materialiniu centru. Juose galėtų vykti atskirų draugijų ir sambūrių ar bendri parengimai, pasitarimai, pasirušimai, vadovaujant tai Brazilijos Lietuvių Sąjungai, tai Lietuvių Bendruomenei, tai «horams, ar Tėvams Jėzuitams, ar Prel. P. Ragažinskui pagal reikalą ir parengimo pobūdį? Ar to nelaukia dabar iš Brazilijos Lietuvių Sąjungos vadovų visą São Paulo lietuvių koloniją, ar to nereikalauja jaunimo ir lietuviybės reikalai? Greit paaiškės: ar viršų gaus sveikas protas ir patriotizmas, ar aistros ir menki reikalukai.

KANTATA «KOVOTOJAI» — MENININKŲ DOVANA

Bostono lietuviai Jubiliejinį Metų pabaigoje suorganizavo didelį jubiliejinį koncertą. Jame buvo gausu dalyvių. Pirmoje koncerto da-

lyje dainavo solistai tenoras Leonas Baltrus, sopranas Darna Stankaitytė ir bosas Arnoldas Voketaitis lietuvių kompozitorių ir pasaulinių muzikų kūriniu. Antroje dalyje šie solistai drauge su profesionalu choru ir orkestru išpildė jau spėjusią pagarsėti Juliaus Gaidelio patriotinę kantatą «Kovotojai». Klausytojams kanta os muzika ir išpildymas tiek solistų, tiek choro ir orkestro paliko neužmirštamo įspūdžio. Ši kantata yra tikra lietuvių menininkų dovana Lietuvai jubiliejiniais metais. Ją užsakė meno mėgėjas J. Pakalka, žodžius parašė poetas — dainininkas St. Santvaras, gi labai lietuviškais motyvais muziką sukūrė muzikas kompozitorius Julius Gaidelis.

LIETUVIŲ LITERATŪRA SVETUR 1945—67 M.

Kita dovana lietuvių visuomenei Jubiliejiniais metais tai didelė 697 puslapių gražiai išleista knyga Tai studijinė laisvosios lietuvių literatūros šio pokario apžvalga. Apie mūsų literatūros įvairius žanrus rašo kompetetingi autoriai. Iš žymesnių poetų išskeliami Jurgis Baltrušaitis, Faustas Kirša, Aistis, B. Brazdžionis, atskirai pabrėžiama Radauskas ir Ant. Gustaitis, baigiama Alg. Mackum. Iš romanų visoje girioje paskirų medžio ir krūmų pažymimi «ąžuolai», kaip romanas «Kryžiai», «Namas geroje gatvėje», «Keliu», «Miškais ateina ruduo», «Balta drobulė», «Šikšnosparnių sostas», «Ikaro sonata», «Pakeliui į Atėnus». Paskui aprašomos novelės, mūsų dra-

maturgų veikalai ir 23 kritikos darbai. Be to, paduodama ir mūsų grožinė literatūros bibliografija: 42 raštų rinkiniai ir almanachai, 177 poezijos knygos, 29 dramos, 129 romanai ir apysakos, 89 novelių ir apybraižų knygos, 21 humoro knyga ir 101 knyga jaunimui skirta. Viso — 588 knygos. Tai didelė lietuvių išieivių įnašas į grožinę literatūrą, didelė literatūrinė menininkų dovana Tėvynei tokiose sunkiose sąlygose.

LITERATŲ KNYGOS ANGLŲ KALBA

Nesenai Maryland Books išleido anglų kalba Algirdo Landsbergio dramą «Penki stulpai turgaus aikštėje». Ji vaizduoja partizanų kovas, jų dvasios stovį, jų pakorimą ant stulpų turgaus aikštėje. Išleista angliškai ir vienas Aloyzo Barono romanas.

Anglas profesorius kalba lietuviškai. Tai Kalifornijoje gyvenęs Berkeley-unto profesorius Raphael Sealey. Jis — tai antrasis Eretas, kurį Apvaizda sunkiose dienose padovanojo lietuvių tautai Jis, susidomėjęs lietuvių kalba, jos istorija, kultūra, pirmiausiai išmoko lietuvių kalbą ir vedė lietuvių poetę Danguolę Saldūnaitę. Jis pilnai įsijungė į lietuvių kultūros kūrybą ir jos pristatymą anglosakų pasauliui. Yra parašęs daug straipsnių, išvertęs į anglų kalbą kelias lietuvių autorių knygas ir šiuo metu ruošia Lietuvos enciklopediją (6 tomos) anglų kalba.

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

«ECHO» REDAKTORIUS BUCHOVAS

Kaune, be dienraščio «Lietuva» (oficiozo) dar ėjo krikščionių demokratų dienraštis «Laisvė» ir liaudininkų «Lietuvos». Tautinių mažumų ėjo rimtai vedamas «Idišė Štime», lenkų — gana menkas «Dzien Koylenski» ir rusų kalba «Echo».

Lietuvių spauda gildeno atsistatancios valstybės problemas... Visi bendrai, atstovaudami visuomenės nuomonei, reiskė savo nepasitenkinimą žydų mažuma, kuri palaikė rusicizmą, siuntė vaikus į rusų gimnaziją, nesimokė valstybinės kalbos, viešai, lyg demonstratyviai vartodavo rusų kalbą.

Žydai su lietuviais iš seno gerai sugyveno. Buvo gi žydų, įtojusių savanoriais ir kariuomenę ir dalyvavusių mūšiuose. Buvo tėvų, kurie dar caro laikais siuntė savo vaikus į lietuvių, o ne rusų gimnaziją Mariampolėje (ro-

dos 1910 metais).

Iš kitos pusės dar daug buvo tokių, kurių pasamoneje rusenó mintis, jog maža ir neturtinga Lietuva negalės atsilaikyti prieš didžiulę Rusiją. Tuo iš dalies tenka aiškinti neproporcingai didelį komunistojuančių procentą kaip tik tarp žydų. 1921 metų vasarą suskaičiau Lietuvoj apie 1500 kompartijos narių. Iš jų tikrų lietuvių buvo gal dešimta dalis.

Nežiūrint visų Sovietų Sąjungos pastangų, partija nuolat silpnėjo ir savaimė nyko. Literatūra, kuri buvo gaminama Sovietuose, daugiausia patekdavo per «sandarbininkus» (taip tada buvo vadinami mūsų informatoriai) ir kontražvalgybos sandėlius. Mano taktika apskritai buvo vengti suėmimų: žinoti kiek galima daugiau, reikalui esant pagasinti (tam yra būdai), bet šiaip palikti veikti laikui. O laikas veikė mūsų naudai. Daug sveikiau ir naudingiau įnešti į partiją nepasitikejimą vienas kitu, nusivylimą. Tai da-

rėmė sėkmingai per savo «sandarbininkus» partijos viduje.

Didelė pagalba buvo mums vienas kitas komunistas, pabėgęs iš Sovietijos, visiškai apsiuylęs ir pagijęs. Tokių buvo nemaža. Sugalvojau jų pasakojimus apie patyrimus «rojuje» panaudoti spaudai.

Turėjome spaudos sekciją, kuri iš tikrųjų daugiau reiskėsi kaip vertėjų sekcija. Tik du žydų tautybės tarnautojai duodavo santraukas ar įdomių straipsnių iš žydų spaudos ištisus vertimus. Santraukos būdavo duodamos tik iš Vilniaus—Varšuvos ir Karaliaučiaus—Berlyno spaudos.

Tos sekcijos vadovas buvo Ksaveras Urbonavičius, gabus kalboms. Jam ir pavedžiau surasti žurnalistus, kuriems būta galima patikėti medžiagą mano numatytiems tikslams. Deja, netaip lengva buvo surasti mokanti tinkamai paruošti spaudai, turinti žurnalistinę «gyslelę».

Reikėjo patikrinti rusiškąjį «Echo». To dienraščio redaktorius-leidėjas buvo Arkadij Buchovas, rašęs garsiajame Petrapilių «Sinij Žurnal». Buchovo vardas buvo plačiai ži-

nomas visoje Rusijoje. Jis pagarsėjo savo fejetonais ir humoristinėmis novelėmis. Pasitraukdamas iš Rusijos su žmona ir maža dukrele, jis atsidūrė Kaune, kur ir įkūrė «Echo» ne kokiais ideologiniais sumetimais, o tik kaip pragyvenimo šaltinį. Savo laikraštyje jis vengdavo įsivelti į betkokią politinę polemiką ar ginčus. Vienintelį ir tai kai kada aštrų puolimą leisdavo sau prieš prof. Volde marą, kaip tai darė ir lietuviškieji laikraščiai, A. Buchovas jautė, kad A. Voldemaro puolimas jam nepakenks ir dar, ko gero, laimės valdžios palankumą.

Man buvo įdomu susipažinti su A. Buchovu keliais sumetimais, bet norėjau, kad toji pažintis įvyktų «atsitiktinai». Ta proga pasitaikė, su keliais karininkais užėjus į Versalio restoraną pavakarieniauti. Ten buvo ir Buchovas su «Echo» redakcijos nariais. Mano bičiuliai supažindino su jais ir su Buchovu. Pasikalbėjome. Aš priminiau jam, kad kai kurios jo novelės man labai patiko. Pasakiau, kad ir pats šį tą rašiau rusų spaudoje. Jis prašė užnešti jam į redakciją parodyti...

Po kelių dienų užėjau į redakciją, daviau keletą žinučių, palikau savo spausdintus kitus rašinius. Buchovas man pasakė, ką jis galės man mokėti. Nuo bet kokio honoraro atsisakiau. Savo tarnyboje norėjau būti visiškai laisvas nuo bet kokių įsipareigojimų. A. Buchovas, nors jam savo motyvų ir nesakiau, tai suprato ir prie to klausimo daugiau negrįžo. Laiks nuo laiko, praeidamas pro šalį, užeidavau į redakciją: man įdomu buvo pažinti bendradarbius arba šiaip lankytojus.

Lankydavosi dažnai keletas lietuvių. Visų tikslai buvo aiškūs, be jokio įtarimo. Tik vienas žydų tautybės vyrukas krito man į akį savo skirtingu elgesiu. Jis bendruose pasikalbėjimuose nedalyvavo — negaišo laiko. Praeidamas tyliomis linktelėdavo kitiems galvą ir eidavo tiesiai į Buchovo kabinetą. Ten palikdavo savo straipsnį ir greit pra-nykdavo.

(B. D.)

MŪSŲ LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 50 00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 75 00; Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30 30 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N Cr. \$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 10,00. Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Galima Parama

Kas nors kiek pažįsta žydus, tas negali gana atsistebėti jų didele vienybe. Ne tiek vienybe jų pažiūrų, kiek vienybe jų bendradarbiavimo bei viens kito paramos, kur tik to reikalauja žydų tautos interesai. Juk jie ir savo Izraelio valstybės reikalams yra apsidėję dideliais metiniais mokesčiais ir dar perka įvairius pašalpos — bonus. O kai kilo karas su arabais, tai per keletą dienų vien Naujorko žydija sudėjo keletą dešimčių milijonų. Žydai žydams nesigaili paramos.

Žydai labai padeda ir savo aukštuosius mokslus einančiam jaunimui. Pasiteiraukite savo vaikų ir jie pasakys, kiek daug žydų studentų yra universitetuose. Jie labiausiai veržiasi į gydytojų, advokatų ir moderniosios fizikos profesijas, nes tos yra pelningiausios ir įtakingiausios.

O mes?

Š. Amerikoje, Kanadoje ir lietuviai turi savo fondus, kurie padeda neišgalintiems aukštuosius mokslus eiti gabiems lietuviams studentams. Brazilijoje iki šiol to neturėjome. Bet ar ne laikas ir mums susiprasti ir viens kitam padėti? Jau nebe tie laikai, kad Brazilijos lietuvis vos skrandą ant nugaros turėjo ir tik tik pramaitino savo šeimynėlę. Didžioji dauguma jau turi savo namus, ne retas ir po keletą namų, ir apartamentėlių pajūryje. Mokslai pas mus brangiai kainuoja. Aukštesnius mokslus savo vaikus išleisti daug kas neįstengia, ypač jei yra keletas mokyklinio amžiaus vaikų. Čia ir peršasi mintis: kodėl lietuviai negalėtų elgtis kaip geri žydai? Kodėl Brazilijos lietuviai negalėtų susidaryti savo fondą, savo jaunimui padėti išleisti aukštuosius mokslus? «Kai du stos visuos daugiau padarys», anot mūsų dainos.

Ne kartą nugirstame sakant: «Ką man duoda lietuviškumas? Kokia nauda priklausyti Bendruomenėi?» Bet jeigu Bendruomenė, parapijos galėtų pasakyti nors tiek: «Mes padedam gyvu pinigų savo gabiesiems ir veikliesiems nariams iškilti aukštuosiuose moksluose», tada užčiuoptume burnas.

Kaip tai padaryti? Iki kas pasiūlys geresnį projektą, siūlau nors tokį: Ar prie Brazilijos Krašto Bendruomenės, ar prie šv. Kazimiero parapijos sudarykim Šalpos Fondo aukštesiems mokslams eiti: pakviesti garbingus patikimus žmones Fondui vadovauti ir jį valdyti. Išdirbti Fondo įstatus, kad būtų visiems aišku, iš kur ir kaip surenkami pinigai, ir kokiū būdu jie bus valdomi ir kam jie bus paskirti pasinaudoti. Įstatus būtinai įregistruoti valdžios įstaigose. Renkant aukas išduoti aukojusiems pakvitavimus, o laiks nuo laiko paskelbti viešai spaudoje, kiek turima pajamų ir kiek išduota studentams pašalpos. Tokia vieša Fondo ataskaita įgys didesnę žmonių pasitikėjimą.

Studentams pašalpą duoti ne kaip dovaną, o kaip paskolą, kurią, be procentų grąžintų baigę mokslus ir pradėję dirbti savo profesijos darbą. Tuo atveju vėliau Fondas vėl pasipildytų ir mažiau bereikėtų rinkti iš žmonių.

Kam reiktų duoti tokią pašalpą? Tikrai gabiems, uoliams mokiniams, kurie duoda pašalpą pagristų vilčių, kad savo mokslu ko nors vertingo pasieks. Ir antrą: visų pirma duoti tiems studentams ir studentėms, kurie dalyvauja lietuviškame kolonijos gyvenime: priklauso organizacijoms, chorams, yra matomi mūsų minėjimuose, parengimuose, vaidinimuose ir t.t. Žodžiu, kurie yra nuoširdūs ir atviri lietuviai lietuvaits.

Reiktu tuojau pat

Viena lietuvaits yra dabar priimama studijuoti mediciną Portugalijoje. Valdžia tenai apmokės visas mokslo išlaidas, bet už butą ir pragyvenimą turi turėti savo pinigų. Kiek reiktų? 280 n. kruzeirų mėnesiui. Jei turėtume Fondą, jau

P. A. VINKSNAIČIO ŽODIS
VASARIO 16 MINĖJIME:

«Kuo galiu prisidėti prie lietuviybės išlaikymo São Paulyje?»

Kalbėtojas atkreipė dėmesį, jog «mūsų kolonijoje lietuviybės reikalai yra gana liūdni. Kasmēt senesniųjų gėrokas būrys iškeliauja į Amžinybę ir jų kėdės, ant kurių jie sėdėjo čia prieš kelis metus, jau stovi tuščios».

«Mišrias šeimas sukūręs jaunimas taip pat išsiskiria iš mūsų ir tampa beveik miręs Lietuvai. Dar pasitaiko išimčių, bet jos labai retos. Bet ir lietuvių šeimų vaikai iš mažens lieka lyg ir šalia lietuviškos kolonijos, kai tėvai nemokina jų lietuviško žodžio, savosios kalbos. Dar lieka vilties kibirkštėlė bent kiek juos prijungti prie lietuviško kamieno per lietuviškas mokyklas. Bet tai yra labai sunku, jeigu į lietuviškas mokyklas atėję vaikai nemoka nei «labas», nei «ačiū» pasakyti. O jei tėvai iš pat mažens moka kina vaikus savo tėvų kalbos, ir su jais kalbasi lietuviškai, tai ir mokyklose pasiekiami gana gražių vaisių.

LENKIŲ GALVĄ TIEMS TĖVAMS, su kurių vaikais galima susikalbėti lietuviškai! Užaugę, jie lieka dėkingi tėvams, kad tėvų kalba praturtino jų kultūrą. Ir priešingai: jaučiasi dvasiniai nuskriausti tie jaunuoliai, kurių tėvai «pa gailėjo» lietuvių kalbos. «Gražu svetimomis kalbomis kalbėti, bet didelė gėda savosios nemokėti.

Šitie metai paskelbti LIETUVIŠKOS ŠEIMOS IR ŠVIETIMO METAIS. Todėl lietuviškos šeimos ir kalbos išlaikymo klausimas mums yra stačiai DEGANTIS. visi jaučiame ir pripažįstame, kad baigiamė nuskęsti svetimybų jūroje. O skęstame SAVO NORU! Skęstame — kad neturim kieto lietuviško nugarkaulio! Laimė, dar ne visi skęsta: dar turim visą eilę gražių pavyzdžių, šeimų, kurios ant lietuviško aukuro yra sudėjusios dideles darbo, pasiaukojimo, kantrybės ir pinigų aukas. Jie yra tie kuklūs, bet budrūs tėvynės sargybiniai, kuriems priklauso mūsų padėka ir pagarba!

BET, DEJA, GAL APIE 80

būtų galima padėti. O ji tikrai yra verta, užsitarnavusi savo iki šiol įdėtu darbu mūsų kolonijoje. Kaip būtų lengva tai padaryti, jei atsirastų 28 žmonės, kurie galėtų per mėnesį paaukoti tam tikslui tik 10 kruzeirų! Suradus 56 aukotojus, pakaktų išmesti po penkinę.

Ka tokio darbo imsis? Tikrai geraširdžiai savanoriai. Prievarta nieko nelaimėsi. O kadangi pašalpos eity jaunimui, tai derėtų, kad ir pats jaunimas rūpintųsi aukų tam reikalui parinkti. Visi rengiantieji kokius nors parengimus su pelnu, galėtų tam tikrą nuošimtį skirti studijų Fondui.

Lietuviai, padėkim savo jaunimui iškilti, kad jis galėtų savo tautiečiais pasididžiuoti!

Suinteresuotieji tokį Fondą organizuoti malonėkite ar telefonu (92-2263) ar asmeniškai susisiekti su «Mūsų Lietuvos» Redakcija.

NUOŠIMČIŲ MŪSŲ TAUTIEČIŲ JAU TAPO VISAI PASYVUMŲ — APKRITĘ VIETINĖMIS DULKĖMIS.

Šitą pasyvumą, paskutiniaisiais laikais, labai padidino S. Paulo lietuvių susiskaldymas, nesutarimai, nesudarimas bendros kalbos net ir esminiais lietuviško darbo reikalais. Štai ir šią Lietuvos Nepriklausomybės šventę būrelis lietuvių nutarė paminėti atskirai prie uždary durų, kur ne visiems galima įeiti. Vadinasi, LIETUVIS ATSTUMIA LIETUVI nuo lietuviško reikalo. Liūdnas yra šitas klausimas ir aštrus, ir kiekvienas jautresnis lietuvis tai giliai pergyvena... Mūsų tarpusavio nesantaika ir apmėręs kultūrinis gyvenimas yra NAUDINGAS TIK LIETUVOS PRIEŠAMS. Bet, atrodo, kad mūsų tarpe yra tokių, kurie to nori ir siekia... Jie neverti lietuvių vardo savo metrikuose!

BŪTINA SĄLYGA

Prelegento žodžiais tariant: «Kultūriniam darbui bendradarbiavimas yra būtina sąlyga. Gi mūsų kultūrinis veikimas dirvonuoja... Darbo daug, o darbininkų mažai. Daugelis lietuviško darbo dirbti nenori, bet iš dirbančiųjų mėgsta pasijuokti.

Kita grupė mūsų tarpe retkarčiais šį tą padaro, bet... jie nepripažįsta tikrai savo nuveiktą darbą, o visų kitų, net dar nepradėtą, jau ima niekinti ir visaip kritikuoti — dar negimusį nori palaidoti. Tokius mes vadiname GARBĖ TROŠKOMIS. Šitie žmonės, ypač jei jie yra didesnė autoritetai, labai slopina, tiesiog užmuša, kitų iniciatyvą ir pasitangas.

S. PAULO BENDRUOMENĖS
KLAUSIMAS.

Jis, atrodo, dar daugelio tautiečių tebėra per mažai suprastas. Neseniai atgaivinta mūsų Bendruomenė žengia dar tik pirmuosius, bet drąsius žingsnius. Šio Vasario 16 proga kviečiu visus čia susirinkusius, kaip kas gali, rem-

ti Bendruomenę. Vieni labiau darbu, kiti daugiau pinigų, o visi kartu — dalyvaudami jos rengiamose šventėse, minėjimuose ir Tarybos rinkimuose Kuo didesnę bus moralinė ir materialinė parama, tuo drąsiau ir plačiau Bendruomenė galės išvystyti lietuvišką veiklą mūsų tarpe, mūsų rinkti atstovai galės drąsiau kalbėti Lietuvos laisvinimo reikalui atatinamose įstaigose, redakcijose ir kitur.

Reikia ne tik kalbėti, bet drauge visiems dirbti ir veikti, nes dovanai laisvės niekas nedavė ir neduos! Ir mes, Brazilijos lietuviai, turime duoti savo įnašą. Svarbiausia; būkime tikrais lietuviais savo šeimose, kitų tarpe ginkime Lietuvos bylą ir nenustokime vilties, kad vieną dieną VĖL IŠAUŠ LAISVĖS RYTAS MŪSŲ TĖVYNEI LIETUVAI!»

MINTYS GAVĖNIAI Pagunda

G. PALAU, S. J.

Nors šis rašinėlis skirtas mergaitėms ir moterims, bet jis tinka ir vyrams žinoti.

1. Jei nebūtum tokia neapdairi ir tokia drąsi, tai nebūtum tokia silpna ir jautri pagundai.

2. Tramdyk savo smalsumą, lenkis geidulingumo spąstų, šalinkis pavojingų progų, ir tada tau neteks kovoti su tieku blogų minčių ir geidulių.

3. Jei mėgsti kišti rankas į ugnį, kaip gali norėti jas ištraukti, bent pirštų nenudegusi?

4. Ir jei užsispyrusi gyveni dūmuose, kaip gali nepajoduoti?

5. Nori viską matyti, mėgsti viską girdėti; nesusitūrėdama, be atodairios griebies visų knygų. Tad kodėl stebies, jei su tavo vaizduote, kuri yra tokia gyva, ir su tavo širdimi kuri yra tokia jautri, tau tenka mokėti už pražūtingas savo neapdairumo ir neišmintingumo pasėkas?

6. Jautimas ir vaizdavimasis eina iš vieno; taip pat ir santaika su meile.

7. Dirbk ką nors visados, dažnai mąstyk, kaip galėtum visame įtikti Viešpačiui. Jei vaizduotė ar jausmingumas tave jaudina, pagalvok apie Dievo bausmių baisumą; jei širdis, — stenkis sukelti karštos meilės aktą Jėzui.

8. Neik į pagundą ir jai nepasiduosi.

9. Jei nori pabėgti nuo sunkių pagundų, venk ir lengvųjų.

10. Nesivilk moteriške, patenkinta pagunda niekad nepasotins pikto geidulio! Jei priešinsies iš pradžių, kada paprastai ji yra silpnesnė, ji galų gale viršaus nepajaus.

MŪSŲ Lietuva

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

Mooca

**D. DŽIOSIOS SAVAITĖS
PAMALDŲ TVARKA:**
R. Lituania, 67.

VERBOSE
Verbų šventinimas ir procesija prasidės 17 val.

DIDIJ KETVIRTADIENI
tik vienerios Mišios vakare 20 valandą.

DIDIJ PENKTADIENI
pamaldos prasidės lygiai 15 valandą. Bus galima priimti šv. Komuniją Susitaikyti nevalgius vieną valandą prieš Komuniją.

DIDJI SEŠTADIENI
šiemet pamaldos prasidės 19 valandą, (ne 23, kaip kitais metais būdavo). Patyrimas parodė, kad žmonėms labai nepatogu grįžti namo po pamaldų Velykų rytą apie 1 valandą. Šiemet pamaldos pasibaigs apie 21 val. ir bus lengva namo parvažiuoti.

VELYKŲ DIENĄ
šv. Mišios kaip sekmadieniais.

Visas dienas per valandą prieš pamaldas galima atlikti velykinę išpažintį.

T. J. BRUŽIKAS, S. J. išvyko į Rio de Janeiro «Mūsų Lietuvos» reikalais. Grįš 29 kovo, ar 2 balandžio.

DAUG ŽMONIŲ suėjo pasižiūrėti filmų apie Lietuvą tiek Zelinoje, tiek Mokoje, tiek Viloje Anastacio. Mokos salė buvo tiek pripildyta, kad pritrūko kėdžių. Buvo matyt žmonių niekuomet nepasirodantių kituose mūsų parengimuose. didelis ačiū p. Jurgiui Gilvidžiui atkeliavusiam ilgą kelią mums tą malonumą suteikti! Patį filmą geriau tiktų vadinti **LITUVIŲ PAMALDYJE**, gera dalis jo teko Argentinos, Urugvajaus ir JAV lietuviams.

PIRMON PAMOKON praėjusį šeštadienį Mokoje susirinko 14 pradžios mokyklos ir 9 gimnazijų mokiniai. Dar yra vietos ir daugiau. Šie metai juk yra lietuviško švietimo metai. Tėveliai, siųskit savo jaunimą į šeštadienio mokyklėle!

KIEKVIENĄ SEKMADIENI 10 valandą Tėvų Jėzuitų vie-

ŠVENTO JUOZAPO VYRŲ BROLIJA SVEIKINA

Vardadienio proga Brolijos pirmininką Juozą MATELIONI ir Vice pirmininką Juozą BAUŽI, brolius Juozą SKURKEVIČIŲ, Juozą ALEKNAVIČIŲ, Juozą KRUMZLI ir kitus Juozus. Linkim geros sveikatos ir daug laimingų metų.

Nariai ir Valdyba

JO EM. KARDINOLAS AGNELO ROSSI kviečia ir lietuvių dalyvauti Velykų rytą tautų broliškumo paraded. Prašoma dalyvauti tautiniuose rūbuose ir neštis lietuvišką vėliavą. Smulkesnę tvarką nurodysime kitame «Mūsų Lietuvos» numeryje. Dalyvauti prašome ir jaunimą, ir senimą. Juo daugiau, juo geriau.

nuolyno koplyčioje (rua Juatindiba, 20) renkasi gimnazijų jaunimas, berniukai ir mergaitės savo lietuviškoms mišioms. Po mišių yra malonus pobūvis su žaidimais, dainomis ir pašnekėšiais. Kviečiami ir silpnai temokantieji lietuviškai. Tiems susibūrimams vadovauja T. J. Kidykas, S. J.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIFORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

SVEIKINIMAI VISIEMS JUOZAPAMS IR JUZEFOMS!

RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Verbų sekmadienį, kovo mėn. 30 d., 16 val., Vila Zelinos parapijos bažnyčioj ruošiamas su įdomia vargonų, choro ir solistų programa

religinės muzikos KONCERTAS.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti koncerte. Programa, kuri truks apie pora valandų, yra kruopščiai ruošiamą. Pakvietimus galima įsigyti Vila Zelinos klebonijoje, pas parapijos tarybos narius, ir sekmadieniais prie bažnyčios.

Po koncerto Jaunimo Namuose bus koktelis. Gautas pajamos už koncertą ir koktelį bus panaudotos vargonų reformos išlaidoms apmokėti.

Parapijos Taryba

Vila Anastacio Dr. J. BASANA VIČIAUS MOKYKLOS GLOBĖJŲ BŪRELIS šiemet švenčia savo gyvavimo 20 metų sukaktį.

Ta proga š. m. balandžio 12 d. to paties vardo mokyklos patalpose, rua Camacan, 625, skanų.

CHURRASCO

ir kviečia visus tautiečius atsilankyti į šią sukaktuvinę šventę, kur tikrai maloniai pasivaikšinsite ir pasišoksitė. Pakvietimus iš anksto prašo įsigyti pas Būrelio valdybos narius, nes jie prie įėjimo nebus pardavinėjami. Pradžią 20 valandą.

BŪRELIO VALDYBA

«AUŠROS» choras prašomas susirinkti Velykų dieną 17 val. mišioms pagražinti savo gražiomis lietuviškomis giesmėmis. Po mišių šeimyninis pabendravimas, margučių ritinėjimas ir t.t.

užprašė šv. Mišias, kurios atlaikytos kovo 6 d.

Dainavimo ir lietuvių kalbos pamokos Vila Zelinoj būna šeštadieniais 15,30 val., Jaunimo Namuose.

Plė. JULĖ ŠIMONYTĖ po atostogų pas tėvelius išskrido Amerikon kovo 21 d.

«MŪSŲ LIETUVĄ» galima nusipirkti prie Centrinio pašto didžiųjų durų, kairėje pusėje esame laikraščių kioske.

Verbų šventinimas Verbų sekmadienį Vila Zelinoj bus prieš sumą, 11 val. Velykų rytmetį, kaip ir kitais metais iškilminga Prisikėlimo procesija bus 6 val. ryto.

DIPLOMUOTAS ADMINISTRATORIUS

Valiukevičių šeima gavo iš Lietuvos laiška, kuriame praneša, kad Kaune mirė jų dėdė. Velionies giminaičiai Apolonija ir Jonas Baltaduoniai

Kovo 6 dieną baigė mokslus S. Paulo Katalikų Universitete Petras Alfonsas MAKUCKAS, Jis gavo firmų įad-

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS—SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

RENTOS MOKESČIO

apskaičiavimą, fizinių ir juridinių asmenų deklaracijos surašymą ir t. t.

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

Dr. Victor PedroSculytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo
C. R. O. S. P. Nr. 727

Clinica de adultos e crianças Fluor — RX — Alta rotação.

Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),
Taisomi kanalai ir kreivi dantys.

Rua França Carvalho, 121, Mooca,
Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

ATSKIRO NUMERIC

KAINA 0,30

(pabaiga iš 1 pusl.)

kirtas iš 6 kandidatų, pristatytų S. Paulo gubernatoriaus Abreu Sodre. Pokalbis tarp prefektų užtruko 2 valandas laiko.

Dabartinis prefektas Faria Lima žurnalistų laikomas pačiu žymiuoju S. Paulo prefektu, o kai kurių, net ir visos Brazilijos.

Naujasis prefektas Paulo Salim Maluf, kuris pradės valdyti 8 balandžio, iki šiol buvo Federalinių Taupomųjų Kasų pirmiausias Sanpaulyje, pasižymėjęs puikiu jų administravimu.

Liet. Kat. Šv. Juozapo Vyrų Brolijos

VEIKLOS KALENDORIUS.

Balandžio 20 d. Šv. Juozapo šventė: apeigos su procesija.

Gegužės 4 d. Brolijos 27 metų veiklos jubiliejus.

Birželio 22 d. šventkelionė į Aparecida do Norte pasimelsti už Tėvynę Lietuvą ir žuvusius brolius.

Rugpjūčio 9 d. Tradicinis Spaudos Balius — «Mūsų Lietuvos» bičiulių sueiga.

Spalio 19 d. piknikas į Jurubatuba.

Lapkričio 16 d. Piknikas į Praia Grande, Santos.

ministratoriaus diplomą. Petras Makuckas yra susiprajęs lietuvis, buvęs ateitininkas ir sportininkas. Sveikiname naują diplomuotą administratorių!

TAI TVARKA!

«Jau kelinta savaitė Verkių gatvės daugiaaukščių namų gyventojai neturi butuose vandens. Nei šilto, nei šalto.» — rašė Tiesa Vilniuje, kovo 2 d. Daug kartų kreipėsi į namų valdybą, gavo nemaža pažadų, tik vandens kaip nėra, taip nėra. Pagaliau pasirodė meistras, visai atjungė tuos namus nuo vandentiekio linijos, prižadėjo greitu laiku prijungti naują liniją. Prabėgo savaitė. Vėl atėjo meistras. Prijungė. Gyventojai puolė prie čiaupų. Bet... vanduo ne tekėjo. Ir dabar pasirodo tik apie vidurnaktį.

Galima įsivaizduoti padėtį daugiaaukščiame name be vandens... TIESA stengiasi dėtis nuolaidi. Esą, «Gali būti sutrikimų vandentiekyje. Gali būti kitų nesklaidumų, Galima pagaliau kokią savaitę pagyventi ir be vandens. Bet ne ne visą žiemą...»

(ELTA)